

RAMMEAFTALE
MELLEM DET EUROPÆISKE FÆLLESSKAB
OG DETS MEDLEMSSTATER PÅ DEN ENE SIDE OG
REPULBIKKEN INDONESIA PÅ DEN ANDEN SIDE
OM ET OMFATTENDE PARTNERSKAB OG SAMARBEJDE

DET EUROPÆISKE FÆLLESSKAB,

i det følgende benævnt "Fællesskabet", og

KONGERIGET BELGIEN,

REPUBLIKKEN BULGARIEN,

DEN TJEKKISKE REPUBLIK,

KONGERIGET DANMARK,

FORBUNDSREPUBLIKKEN TYSKLAND,

REPUBLIKKEN ESTLAND,

IRLAND,

DEN HELLENSKE REPUBLIK,

KONGERIGET SPANIEN,

DEN FRANSKE REPUBLIK,

DEN ITALIENSKE REPUBLIK,

REPUBLIKKEN CYPERN,

REPUBLIKKEN LETLAND,

REPUBLIKKEN LITAUEN,

STORHERTUGDØMMET LUXEMBOURG,

REPUBLIKKEN UNGARN,

MALTA,

KONGERIGET NEDERLANDENE,

REPUBLIKKEN ØSTRIG,

REPUBLIKKEN POLEN,

DEN PORTUGISISKE REPUBLIK,

RUMÆNIEN,

REPUBLIKKEN SLOVENIEN,

REPUBLIKKEN SLOVAKIET,

REPUBLIKKEN FINLAND,

KONGERIGET SVERIGE,

DET FORENEDE KONGERIGE STORBRITANNIEN OG NORDIRLAND,

kontraherende parter i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab og traktaten om Den Europæiske Union, i det følgende benævnt "medlemsstaterne",

på den ene side, og

REGERINGEN FOR REPUBLIKKEN INDONESIA,

på den anden side,

under ét i det følgende benævnt "parterne",

SOM HENVISER TIL de traditionelle venskabsforbindelser mellem Republikken Indonesien og Fællesskabet og de nære historiske, politiske og økonomiske bånd, som knytter dem sammen,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at parterne lægger særlig vægt på, at deres indbyrdes forhold er af omfattende karakter,

SOM PÅ NY BEKRÆFTER deres tilslutning til respekt for de principper, der er nedfældet i De Forenede Nationers pagt,

SOM PÅ NY BEKRÆFTER deres tilslutning til respekt for, fremme og beskyttelse af de demokratiske principper og grundlæggende menneskerettigheder, retsstaten, fred og international retfærdighed som omhandlet bl.a. i De Forenede Nationers verdenserklæring om menneskerettighederne, Romstatutten og andre internationale instrumenter på menneskerettighedsområdet, når disse gælder for begge parter,

SOM PÅ NY BEKRÆFTER respekten for Republikken Indonesiens suverænitet, territoriale integritet og nationale enhed,

SOM PÅ NY BEKRÆFTER deres tilslutning til retsstatsprincippet og princippet om god regeringsførelse og deres ønske om at fremme økonomisk og social fremgang for deres befolkninger under hensyntagen til princippet om bæredygtig udvikling og miljøbeskyttelseskravene,

SOM PÅ NY BEKRÆFTER, at de alvorligste forbrydelser, som berører verdenssamfundet, ikke må forblive ustraffede, og at de, som anklages herfor, skal stilles for retten og, i fald de kendes skyldige, straffes på behørig måde, samt at retsforfølgelsen skal ske på basis af foranstaltninger på nationalt plan og et bedre verdensomspændende samarbejde,

SOM GIVER UDTRYK FOR deres fulde tilslutning til bekæmpelse af alle former for transnational organiseret kriminalitet og terrorisme i overensstemmelse med folkeretten, herunder menneskerettighedsretten, de humanitære principper om migrations- og flygtningespørgsmål og den humanitære folkeret og til et effektivt internationalt samarbejde sammen med effektive redskaber til at udrydde dem,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at parterne erkender, at de relevante internationale konventioner og andre relevante resolutioner vedtaget af FN's Sikkerhedsråd, herunder dets resolution 1540, danner grundlag for hele verdenssamfundets pligt til at modvirke spredning af masseødelæggelsesvåben,

SOM ERKENDER behovet for at stramme forpligtelserne i henhold til folkeretten til såvel nedrustning som ikke-spredning, bl.a. for at eliminere den fare, som masseødelæggelsesvåben udgør,

SOM ERKENDER betydningen af samarbejdsaftalen af 7. marts 1980 mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Indonesien, Malaysia, Filippinerne, Singapore og Thailand - medlemmer af Sammenslutningen af Stater i Sydøstasien (ASEAN) og senere tiltrædelsesprotokoller,

SOM ERKENDER betydningen af en styrkelse at de eksisterende forbindelser mellem parterne med sigte på at udvide deres indbyrdes samarbejde og af deres fælles vilje til at befæste, uddybe og diversificere deres forbindelser på områder af fælles interesse på grundlag af lighed, ikke-forskelsbehandling, respekt for naturmiljøet og gensidig fordel,

SOM BEKRÆFTER, at de under hensyntagen til aktiviteterne i regionalt regi ønsker at forbedre samarbejdet mellem Fællesskabet og Republikken Indonesien på grundlag af fælles værdier og gensidig fordel,

SOM HENVISER til deres respektive love og administrative bestemmelser,

ER BLEVET ENIGE OM FØLGENDE:

AFSNIT I

ART OG ANVENDELSESOMRÅDE

ARTIKEL 1

Almindelige principper

1. Respekten for de demokratiske principper og de grundlæggende menneskerettigheder som omhandlet i verdenserklæringen om menneskerettighederne og andre internationale instrumenter vedrørende menneskerettighederne, som gælder for begge parter, ligger til grund for begge parters interne og internationale politikker og udgør et væsentligt element i denne aftale.
2. Parterne bekræfter deres fælles værdier, som de kommer til udtryk i De Forenede Nationers pagt.
3. Parterne bekræfter deres tilslutning til fremme af bæredygtig udvikling, til samarbejde om at løse klimaændringsproblemer og bidrage til at nå millenniumsudviklingsmålene.
4. Parterne bekræfter på ny deres tilslutning til Pariserklæringen af 2005 om bistandseffektivitet og er enige om at styrke deres samarbejde med henblik på yderligere at forbedre udviklingsindsatsen.

5. Parterne bekræfter på ny deres tilslutning til princippet om god regeringsførelse, retsstaten, herunder domstolenes uafhængighed, og bekæmpelse af korruption.
6. Partnerskabs- og samarbejdsaftalen gennemføres på basis af princippet om lighed og gensidig fordel.

ARTIKEL 2

Samarbejds mål

Parterne forpligter sig til med henblik på at styrke deres bilaterale forbindelser at føre en omfattende dialog og fremme et yderligere indbyrdes samarbejde om alle emner af gensidig interesse. Indsatsen rettes navnlig mod:

- a) et bilateralt samarbejde i alle relevante regionale og internationale fora og organisationer
- b) udvikling af handel og investeringer mellem parterne til gensidig fordel
- c) et samarbejde på alle handels- og investeringsrelaterede områder af gensidig interesse med henblik på at lette handels- og investeringsstrømmene og forhindre og fjerne hindringer for handel og investeringer, også i givet fald hvor det gælder igangværende og fremtidige EF/ASEAN-initiativer

- d) et samarbejde på andre områder af gensidig interesse, navnlig turisme, finansielle tjenesteydelser, beskatning og told, makroøkonomiske politikker, industripolitik og SMV'er, informationssamfundet, videnskab og teknologi, energi, transport og transportsikkerhed, uddannelse og kultur, menneskerettigheder, miljø og naturressourcer, herunder havmiljøet, skovbrug, landbrug og udvikling af landdistrikter, havpolitik og fiskeri, sundhed, fødevarer sikkerhed, dyresundhed, statistikker, beskyttelse af personoplysninger, modernisering af staten og den offentlige forvaltning og intellektuel ejendomsret
- e) et samarbejde om migrationsspørgsmål, herunder lovlig og ulovlig indvandring, menneskesmugling og menneskehandel
- f) et samarbejde om menneskerettigheder og retlige anliggender
- g) et samarbejde om at modvirke spredning af masseødelæggelsesvåben
- h) et samarbejde om bekæmpelse af terrorisme og transnational kriminalitet som f.eks. fremstilling og handel med ulovlig narkotika og prækursorer dertil samt hvidvaskning af penge
- i) at udvide parternes eksisterende deltagelse og fremme deres potentielle inddragelse i relevante subregionale og regionale samarbejdsprogrammer
- j) at højne begge parter profil i hinandens regioner
- k) at fremme gode kontakter mellem personer gennem et samarbejde mellem forskellige ikke-statslige enheder så som tænketanke, akademikere, civilsamfundet og medierne ved afholdelse af seminarer, konferencer, ungdomsudvekslinger og andre lignende aktiviteter.

ARTIKEL 3

Modvirkning af spredning af masseødelæggelsesvåben

1. Parterne skønner, at spredning af masseødelæggelsesvåben og deres fremføringsmidler, både til statslige og ikke-statslige instanser, udgør en af de alvorligste trusler mod stabiliteten og sikkerheden i verden.
2. Parterne er derfor enige om at samarbejde om og bidrage til at modvirke spredning af masseødelæggelsesvåben og deres fremføringsmidler gennem fuldstændig overholdelse og implementering i national lovgivning af deres eksisterende forpligtelser i henhold til multilaterale traktater/konventioner om nedrustning og ikke-spredning såvel som andre multilateralt forhandlede aftaler og internationale forpligtelser i henhold til De Forenede Nationers pagt. Parterne er enige om, at denne bestemmelse udgør et væsentligt element i denne aftale.
3. Parterne er desuden enige om at samarbejde om og tage skridt til at styrke implementeringen af internationale instrumenter om nedrustning og ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben, som gælder for begge parter, bl.a. ved udveksling af oplysninger, sagkundskab og erfaringer.
4. Parterne er ligeledes enige om at samarbejde om og bidrage til at modvirke spredning af masseødelæggelsesvåben og deres fremføringsmidler ved alt efter tilfældet at undertegne, ratificere eller tiltræde og gennemføre alle andre relevante internationale instrumenter.

5. Parterne er endvidere enige om at arbejde for, at der for at hindre spredning indføres en effektiv national kontrol af eksport og transit af produkter med berøring til masseødelæggelsesvåben, herunder kontrol af den endelige anvendelse af teknologier med dobbelt anvendelsesformål, sammen med effektive sanktioner mod overtrædelse af eksportkontrollen.
6. Parterne er enige om at etablere en løbende politisk dialog til at ledsage og underbygge disse bestemmelser. En sådan dialog kan finde sted på et regionalt grundlag.

ARTIKEL 4

Retligt samarbejde

1. Parterne samarbejder om spørgsmål vedrørende udvikling af deres respektive retssystemer, lovgivning og retlige institutioner, også om deres effektivitet, navnlig ved udveksling af synspunkter og sagkundskab samt kapacitetsopbygning. Parterne bestræber sig inden for rammerne af deres beføjelser og kompetence på at udvikle gensidig retlig bistand i forbindelse med kriminalsager og udlevering.
2. Parterne bekræfter på ny, at de alvorligste forbrydelser, som berører verdenssamfundet, ikke må forblive ustraffede, og at de, som anklages herfor, skal stilles for retten og, i fald de kendes skyldige, straffes på behørig måde.
3. Parterne er enige om at samarbejde om gennemførelsen af præsidentens dekret om den nationale handlingsplan på menneskerettighedsområdet 2004-2009, herunder forberedelserne til ratifikation og implementering af internationale instrumenter på menneskerettighedsområdet såsom konventionen om forebyggelse af og straf for folkedrab og Romstatutten for Den Internationale Straffedomstol.
4. Parterne er enige om, at deres indbyrdes dialog herom vil være fordelagtig.

ARTIKEL 5

Samarbejde om bekæmpelse af terrorisme

1. Parterne bekræfter på ny betydningen af bekæmpelse af terrorisme og er enige om at samarbejde om forhindring og standsning af terrorhandlinger i overensstemmelse med gældende internationale konventioner, herunder instrumenter på menneskerettighedsområdet og den humanitære folkeret såvel som deres respektive lovgivning og administrative bestemmelser under hensyntagen til FN's globale strategi for bekæmpelse af terrorisme, som er nedfældet i FN's generalforsamlings resolution nr. 60/288 af 8. september 2006, og EU-ASEAN's fælleserklæring om samarbejde om bekæmpelse af terrorisme af 28. januar 2003.
2. Parterne samarbejder inden for rammerne af FN-Sikkerhedsrådets resolution 1373 og andre relevante FN-resolutioner, internationale konventioner og instrumenter, som gælder for begge parter, om bekæmpelse af terrorisme bl.a. gennem:
 - udveksling af oplysninger om terroristgrupper og deres støttenetværk i overensstemmelse med folkeretten og indenlandsk lovgivning
 - udveksling af synspunkter om midler og metoder til at modvirke terrorisme, også på tekniske områder og inden for uddannelse, og udveksling af erfaringer med forhindring af terrorisme

- samarbejde om retshåndhævelse, styrkelse af de retlige rammer og ændring af forhold, som kan virke befordrende på spredning af terrorisme
- samarbejde om fremme af grænsekontrol og –forvaltning, styrkelse af kapacitetsopbygning gennem netværksarbejde, uddannelsesprogrammer, udvekslingsbesøg for højtstående embedsmænd, akademikere, eksperter og lokale operatører og afholdelse af seminarer og konferencer.

AFSNIT II

SAMARBEJDE I REGIONALE OG INTERNATIONALE ORGANISATIONER

ARTIKEL 6

Parterne forpligter sig til at udveksle synspunkter og samarbejde i regionale og internationale fora og organisationer som f.eks. De Forenede Nationer, ASEAN-EU-dialogen, ASEAN's regionale forum (ARF), Asien-Europa-mødet (ASEM), De Forenede Nationers Konference om Handel og Udvikling (UNCTAD) og Verdenshandelsorganisationen (WTO).

AFSNIT III

BILATERALT OG REGIONALT SAMARBEJDE

ARTIKEL 7

1. På hvert område i dialogen og samarbejdet i henhold til denne aftale er begge parter med vægten lagt på spørgsmål vedrørende bilateralt samarbejde enige om at gennemføre de relevante aktiviteter på bilateralt eller regionalt plan eller inden for en kombination af disse rammer. Parterne skal ved valget af de passende rammer søge at opnå de største virkninger og i videst mulige omfang inddrage alle interesserede parter og samtidig gøre den bedst mulige brug af de disponible ressourcer under hensyn til, hvad de politiske og institutionelle forhold muliggør, og sikre sammenhæng med andre aktiviteter, som involverer Fællesskabet og ASEAN-partnere.
2. Fællesskabet og Indonesien kan eventuelt beslutte at yde finansiel bistand til samarbejdsaktiviteter på områder, der er omfattet af aftalen eller relaterer til den, efter egne finansielle procedurer og med egne ressourcer. Samarbejdet kan omfatte uddannelseskurser, workshops og seminarer, udveksling af eksperter, undersøgelser og andre tiltag, som parterne enes om.

AFSNIT IV

SAMARBEJDE OM HANDEL OG INVESTERING

ARTIKEL 8

Almindelige principper

1. Parterne fører en dialog om bilateral og multilateral handel og handelsanliggender med henblik på at styrke de bilaterale handelsforbindelser og fremme det multilaterale handelssystem.
2. Parterne forpligter sig til at fremme en udvikling og diversificering af deres samhandel i videst mulig omfang og til gensidig fordel. De forpligter sig til at arbejde for bedre markedsadgang gennem afskaffelse af handelshindringer, særlig en hurtig afskaffelse af ikke-toldmæssige hindringer, og med foranstaltninger til at øge gennemsigtigheden under hensyntagen til arbejdet i internationale organisationer på dette felt.
3. I erkendelse af, at handel spiller en afgørende rolle i udviklingen, og at bistand i form af handelspræferencer har vist sig at være fordelagtig for udviklingslandene, bestræber parterne sig på at styrke deres konsultationer om en sådan bistand i fuld overensstemmelse med WTO-reglerne.
4. Parterne holder hinanden underrettet om udviklingen i handelspolitikken og dermed forbundet politik såsom landbrugspolitik, fødevarer sikkerhed, dyresygdomspolitik, forbrugerpolitik, farlige kemiske stoffer og affaldsforvaltningspolitik.

5. Parterne ansporer til dialog og samarbejde med sigte på at udvikle deres handels- og investeringsforbindelser, herunder teknisk kapacitetsopbygning til løsning af problemer, på de områder, der er omhandlet i artikel 9 til 16.

ARTIKEL 9

Sundhedsmæssige og plantesundhedsmæssige foranstaltninger

Parterne drøfter og udveksler oplysninger om lovgivning, certificerings- og inspektionsprocedurer inden for rammerne af WTO-aftalen om sundhedsmæssige og plantesundhedsmæssige foranstaltninger, den internationale plantebeskyttelseskonvention (IPPC), Det Internationale Kontor for Epizootier (OIE) og Codex Alimentarius-Kommissionen (CAC).

ARTIKEL 10

Tekniske handelshindringer

Parterne fremmer brugen af internationale standarder og samarbejder og udveksler oplysninger om standarder, overensstemmelsesvurderingsprocedurer og tekniske forskrifter, særlig inden for rammerne af WTO-aftalen om tekniske handelshindringer.

ARTIKEL 11

Beskyttelse af intellektuel ejendomsret

Parterne samarbejder om at forbedre og håndhæve beskyttelsen og udnyttelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder på basis af bedste praksis og at udbrede viden derom. Samarbejdet kan omfatte udveksling af oplysninger og erfaringer om anliggender såsom udnyttelse, fremme, udbredelse, strømlining, forvaltning, harmonisering, beskyttelse og effektiv anvendelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, forhindring af misbrug af sådanne rettigheder og bekæmpelse af varemærkeforfalskning og piratkopiering.

ARTIKEL 12

Handelslettelser

Parterne udveksler erfaringer og undersøger mulighederne for at forenkle import-, eksport- og andre toldprocedurer, gøre toldregulativer mere gennemsigtige og udvikle et toldsamarbejde, som kan omfatte ordninger for gensidig administrativ bistand, og de stræber desuden mod sammenfald i synspunkter og fælles optræden i forbindelse med internationale initiativer. Parterne skal især være opmærksomme på at beskytte sikkerheden i den internationale handel, herunder transportydelser, og ramme en balance mellem handelslettelse og bekæmpelse af svig og uregelmæssigheder.

ARTIKEL 13

Toldsamarbejde

Uden at dette berører andre former for samarbejde, som er omhandlet i denne aftale, erklærer begge parter sig interesserede i at undersøge muligheden for i fremtiden at indgå en protokol om toldsamarbejde, herunder gensidig bistand, inden for de i denne aftale fastlagte institutionelle rammer.

ARTIKEL 14

Investering

Parterne ansporer til større investeringsstrømme gennem udvikling af et attraktivt og stabilt klima for gensidige investeringer gennem en løbende dialog, der skal hjælpe til at forbedre forståelsen af og samarbejdet om investeringsanliggender, udforske administrative ordninger, som kan lette investeringsstrømmene, og fremme en stabil, gennemsigtig, åben og ikke-diskriminerende investeringsordning.

ARTIKEL 15

Konkurrencepolitik

Parterne arbejder for indførelse og effektiv anvendelse af konkurrenceregler og udbredelse af information med henblik på at øge gennemsigtigheden og retssikkerheden for virksomheder, som opererer på hinandens markeder.

ARTIKEL 16

Tjenester

Parterne etablerer en løbende dialog bl.a. med henblik på udveksling af oplysninger om deres respektive forskriftsmiljøer, fremme af adgangen til hinandens markeder, fremme af adgangen til kapital og teknologi og fremme af handelen med tjenesteydelser mellem begge regioner og på tredjelandes markeder.

AFSNIT V

SAMARBEJDE PÅ ANDRE OMRÅDER

ARTIKEL 17

Turisme

1. Parterne kan samarbejde om at forbedre informationsudvekslingen og indføre bedste praksis for dermed at sikre en afbalanceret og bæredygtig udvikling af turismen i overensstemmelse med Verdensturistorganisationens "Global Code of Ethics for Tourism" og med bæredygtighedsprincipperne, som danner grundlaget for den lokale Agenda 21-proces.

2. Parterne kan opbygge et samarbejde om at beskytte og maksimere natur- og kulturarvens potentiel, at bøde på turismens negative virkninger og at øge turisterhvervets bidrag til lokalsamfundets bæredygtige udvikling, bl.a. ved at udvikle økoturisme, tilgodese lokalsamfundenes integritet og interesser og forbedre træningen i turistindustrien.

ARTIKEL 18

Finansielle tjenesteydelser

Parterne er enige om i overensstemmelse med deres egne behov og inden for rammerne af deres respektive programmer og lovgivning at befordre et samarbejde om finansielle tjenesteydelser.

ARTIKEL 19

Dialog om økonomisk politik

1. Parterne er enige om at samarbejde om fremme af udveksling af oplysninger om og erfaringer med deres respektive trends og politikker samt udveksling af erfaringer med økonomisk politik inden for rammerne af regionalt økonomisk samarbejde og integration.

2. Parterne bestræber sig på at uddybe dialogen mellem deres myndigheder om økonomiske anliggender, der som aftalt mellem parterne kan omfatte f.eks. pengepolitik, finanspolitik (herunder beskatning), offentlige finanser, makroøkonomisk stabilisering og udlandsgæld.
3. Parterne erkender betydningen af større åbenhed og informationsudveksling til at lette håndhævelse af foranstaltninger til at hindre skatteunddragelse inden for rammerne af deres respektive lovgivning. De er enige om at forbedre samarbejdet på dette område.

ARTIKEL 20

Industripolitik og SMV-samarbejde

1. Parterne er under hensyntagen til deres respektive økonomiske politikker og målsætninger enige om at fremme det industripolitiske samarbejde på alle områder, som anses for at være egnede, med sigte på at forbedre små og mellemstore virksomheders (SMV'ers) konkurrenceevne, bl.a. ved:
 - at udveksle information om og erfaringer med at skabe forhold for SMV'er til at forbedre deres konkurrenceevne
 - at fremme kontakter mellem virksomheder, tilskynde til fælles investeringer og oprette joint ventures og informationsnet, navnlig på basis af eksisterende horisontale EF-programmer, for at stimulere navnlig overførslen af blød og hård teknologi mellem partnere

- at lette adgangen til finansieringsmidler og markeder, at udbrede oplysninger og stimulere innovation og udveksle god praksis vedrørende adgang til finansieringsmidler for navnlig mikrovirksomheder og små virksomheder
 - at gennemføre fælles forskningsprojekter på udvalgte områder i industrien og samarbejde om standarder og overensstemmelsesvurderingsprocedurer og tekniske forskrifter som aftalt mellem parterne.
2. Parterne letter og støtter relevante aktiviteter i den private sektor hos begge parter.

ARTIKEL 21

Informationssamfundet

Parterne erkender, at informations- og kommunikationsteknologier er væsentlige elementer i den moderne dagligdag og af vital betydning for økonomisk og social udvikling, og de bestræber sig på at etablere et samarbejde med fokus på bl.a.:

- a) at lette den brede regionale dialog om de forskellige aspekter af informationssamfundet, særlig politikken for regulering af elektronisk kommunikation, herunder forsyningspligtydelser, licensgivning og generelle tilladelser, beskyttelse af privatlivets fred og personoplysninger og tilsynsmyndighedens uafhængighed og effektivitet
- b) sammenkobling og driftskompatibilitet mellem Fællesskabets og de indonesiske og sydøstasiatiske net og tjenester

- c) standardisering og udbredelse af ny informations- og kommunikationsteknologi (ikt)
- d) at fremme forskningssamarbejdet mellem Fællesskabet og Indonesien inden for ikt
- e) fælles forskningsprojekter inden for ikt
- f) sikkerhedsspørgsmål og -aspekter i forbindelse med ikt.

ARTIKEL 22

Videnskab og teknologi

1. Parterne er enige om at samarbejde om videnskab og teknologi på områder af gensidig interesse såsom energi, transport, miljø og naturressourcer og sundhed under hensyntagen til deres respektive politikker.
2. Sigtet med dette samarbejde er:
 - a) at ansøre til en større udveksling af information og ekspertise om videnskab og teknologi, bl.a. om gennemførelsen af politik og programmer
 - b) at fremme varige forbindelser mellem parternes forskersamfund, forskningscentre, universiteter og erhvervslivet

c) at fremme uddannelse af menneskelige ressourcer

d) at fremme andre former for i fællesskab aftalt samarbejde.

3. Samarbejdet kan tage form af fælles forskningsprojekter og udvekslinger, møder og uddannelse af videnskabsfolk gennem internationale mobilitetsordninger med henblik på den bredest mulige udbredelse af forskningsresultater.

4. Parterne lægger i dette samarbejde vægt på at inddrage deres højere læreanstalter, forskningscentre og produktionssektorer, herunder navnlig SMV'er.

ARTIKEL 23

Energi

Parterne bestræber sig på at fremme samarbejdet i energisektoren. Med dette for øje er parterne enige om at fremme gensidigt fordelagtige kontakter med sigte på:

a) at diversificere energileverancerne for at øge forsyningssikkerheden, at udvikle nye og vedvarende energiformer og at samarbejde om industrielle energiaktiviteter i alle led

b) rationel energiudnyttelse med bidrag fra både udbuds- og efterspørgselssiden og et udvidet samarbejde om bekæmpelse af klimaændringer, f.eks. via Kyoto-protokollens mekanisme for bæredygtig udvikling

- c) at befordre teknologioverførsel med henblik på bæredygtig energiproduktion og -udnyttelse
- d) at undersøge forbindelsen mellem adgang til energiydelser til en overkommelig pris og bæredygtig udvikling.

ARTIKEL 24

Transport

1. Parterne søger at samarbejde på alle relevante områder inden for transportpolitik med sigte på at forbedre personbefordring og godstransport, fremme sikkerheden, sikkerhed og sikring inden for sø- og luftfart, udvikling af menneskelige ressourcer, miljøbeskyttelse og på at gøre deres transportsystemer mere effektive.
2. Samarbejdet kan bl.a. omfatte:
 - a) informationsudveksling om deres respektive transportpolitikker og praksis, særlig hvad angår bytransport, transport i landdistrikter, ad indre vandveje og søtransport, herunder dermed forbunden logistik og sammenkobling af og driftskompatibilitet i multimodale transportnet, samt forvaltning af veje, jernbaner, havne og lufthavne
 - b) eventuel brug af det europæiske globale satellitnavigationssystem (Galileo) med fokus på spørgsmål af gensidig interesse

- c) en dialog om lufttransportydelser med sigte på en videreudvikling af de bilaterale forbindelser mellem parterne på områder af gensidig interesse, også en ændring af visse bestemmelser i eksisterende bilaterale aftaler mellem Indonesien og individuelle medlemsstater om luftfartsydelser for at bringe dem i overensstemmelse med parternes respektive lovgivning og administrative bestemmelser og for at undersøge muligheden af en yderligere udvikling af samarbejdet inden for lufttransport
- d) en dialog om søtransportydelser med sigte på ubegrænset adgang til det internationale søfartsmarked og søfartshandel på et kommercielt grundlag, forpligtelse til ikke at indføre lastfordelingsarrangementer, national behandling og MFN-behandling af fartøjer, som drives af statsborgere eller virksomheder fra den anden part og ret til at arrangere dør-til-dør-transportydelser
- e) anvendelse af standarder og forskrifter vedrørende sikring, sikkerhed og forureningsforebyggelse, navnlig inden for sø- og luftfart i overensstemmelse med de relevante internationale konventioner.

ARTIKEL 25

Uddannelse og kultur

1. Parterne er enige om at fremme samarbejdet om uddannelse og på det kulturelle område under behørig hensyntagen til deres forskelligartethed med henblik på at øge den gensidige forståelse for og viden om deres respektive kulturer.

2. Parterne tager passende skridt til at understøtte kulturelle udvekslinger og gennemføre fælles initiativer på forskellige felter af kulturlivet, herunder fælles kulturarrangementer. Parterne er i denne sammenhæng også enige om at fortsætte med at støtte Asien-Europa-fondens aktiviteter.
3. Parterne er enige om at konsultere hinanden og samarbejde i internationale fora som f.eks. UNESCO, for at udveksle synspunkter om den kulturelle mangfoldighed, herunder udviklinger som ratificeringen og gennemførelsen af UNESCO's konvention om beskyttelse og fremme af de kulturelle udtryksformers mangfoldighed.
4. Parterne lægger desuden stor vægt på foranstaltninger, der kan skabe forbindelser mellem parternes specialinstanser på området, på at udveksle information og publikationer, knowhow, studerende, eksperter og tekniske ressourcer, at fremme anvendelsen af it inden for uddannelse, samt at udnytte de muligheder, som EF-programmer i Sydøstasien inden for uddannelse og kultur byder på, og de erfaringer, begge parter har indhøstet på området. Begge parter er enige om at fremme gennemførelsen af Erasmus Mundus-programmet.

ARTIKEL 26

Menneskerettigheder

1. Parterne er enige om at samarbejde om fremme og beskyttelse af menneskerettighederne.

2. Samarbejdet kan bl.a. omfatte:
 - a) støtte til gennemførelsen af Indonesiens nationale handlingsplan for menneskerettighederne
 - b) fremme af menneskerettighederne og uddannelse i dermed forbundne spørgsmål
 - c) styrkelse af institutioner, som arbejder til forsvar af menneskerettighederne.
3. Parterne er enige om, at deres indbyrdes dialog herom vil være fordelagtig.

ARTIKEL 27

Miljø og naturressourcer

1. Parterne er enige om, at det er nødvendigt at bevare og forvalte naturressourcerne og den biologiske mangfoldighed på en bæredygtig måde som grundlag for nuværende og fremtidige generations udvikling.
2. Der tages i alle aktiviteter, som parterne påtager sig i henhold til denne aftale, hensyn til resultaterne af verdenstopmødet om bæredygtig udvikling samt gennemførelsen af de relevante multilaterale miljøaftaler, som er gældende for begge parter.
3. Parterne stræber mod at fortsætte deres samarbejde om de regionale programmer for beskyttelse af miljøet, særlig hvad angår:
 - a) miljøoplysning og kapaciteten til håndhævelse af miljølovgivningen

- b) kapacitetsopbygning inden for klimaændringer og energieffektivitet med fokus på forskning og udvikling, overvågning og analyse af klimaændringer og drivhuseffekter, afhjælpnings- og tilpasningsprogrammer
 - c) kapacitetsopbygning med henblik på deltagelse i og gennemførelse af multilaterale miljøaftaler, også vedrørende biodiversitet, biosikkerhed og CITES
 - d) fremme af miljøteknologier, -produkter og -tjenester, herunder kapacitetsopbygning inden for miljøforvaltningssystemer og miljømærkning
 - e) forhindring af grænseoverskridende overførsel af farlige stoffer, farligt affald og andre former for affald
 - f) kyst- og havmiljøet, bevarelse, kontrol med forurening og forringelse
 - g) lokal deltagelse i miljøbeskyttelse og bæredygtig udvikling
 - h) jord- og arealforvaltning
 - i) foranstaltninger til at modvirke grænseoverskridende røgforurening.
4. Parterne søger at give hinanden adgang til deres programmer på dette felt, på grundlag af de specifikke bestemmelser, der gælder for de enkelte programmer.

ARTIKEL 28

Skovbrug

1. Parterne er enige om, at det er nødvendigt at beskytte, bevare og forvalte skovressourcerne og deres biologiske mangfoldighed på en bæredygtig måde til fordel for nuværende og fremtidige generationer.
2. Parterne stræber mod at fortsætte deres samarbejde om at forbedre forvaltningen af skove og kontrollen med skovbrande, at bekæmpe ulovlig hugst og dermed forbunden handel, skovforvaltningspraksis samt fremme af bæredygtig skovforvaltning.
3. Parterne udarbejder samarbejdsprogrammer bl.a. om:
 - a) samarbejde via de relevante internationale, regionale og bilaterale fora om fremme af retslige instrumenter til at modvirke ulovlig hugst og dermed forbunden handel
 - b) kapacitetsopbygning, forskning og udvikling
 - c) støtte til udvikling af en bæredygtig skovsektor
 - d) udvikling af skovcertificering.

ARTIKEL 29

Landbrug og udvikling af landdistrikter

Parterne er enige om at opbygge et samarbejde om landbrug og udvikling af landdistrikter. Blandt samarbejdsområder, som kan yderligere udvikles, kan nævnes:

- a) landbrugspolitik og internationale udsigter for landbruget i almindelighed
- b) mulighederne for at fjerne hindringer for handelen med afgrøder, husdyr og produkter deraf
- c) udviklingspolitik for landdistrikter
- d) kvalitetspolitik for afgrøder og husdyr og beskyttede geografiske betegnelser
- e) markedsudvikling og fremme af internationale handelsforbindelser
- f) udvikling af et bæredygtigt landbrug.

ARTIKEL 30

Havpolitik og fiskeri

Parterne tilskynder til et samarbejde om hav- og fiskerianliggender på bilateralt og multilateralt plan, navnlig med sigte på at fremme en bæredygtig og ansvarlig udvikling og forvaltning af havets ressourcer og fiskeriet. Samarbejdet kan omfatte:

- a) informationsudveksling
- b) støtte til en bæredygtig og ansvarlig langsigtet hav- og fiskeripolitik, som omfatter bevarelse og forvaltning af kyst- og havressourcerne
- c) fremme af indsatsen til forebyggelse og bekæmpelse af ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri og
- d) markedsudvikling og kapacitetsopbygning.

ARTIKEL 31

Sundhed

1. Parterne er enige om at samarbejde i sundhedssektoren på områder af gensidig interesse med sigte på at udvide aktiviteterne inden for forskning, forvaltning af sundhedssystemet, ernæring, lægemidler, præventiv medicin, større overførbare sygdomme såsom fugleinfluenza og pandemisk influenza, hiv/aids, sars såvel som ikke-overførbare sygdomme såsom kræft, hjertesygdomme, trafikskader og andre trusler mod sundheden, herunder stofafhængighed.
2. Samarbejdet tager navnlig form af:
 - a) udveksling af oplysninger og erfaringer på ovennævnte områder

- b) programmer vedrørende epidemiologi og decentralisering, finansiering af sundhedsvæsenet, lokalsamfundskapacitering og administration af sundhedsvæsenet
- c) kapacitetsopbygning ved hjælp af teknisk bistand og erhvervsuddannelsesprogrammer
- d) programmer til forbedring af sundhedsydelserne og til støtte af dermed forbundne aktiviteter, bl.a. mindskelse af mor-barn-dødeligheden.

ARTIKEL 32

Statistiske oplysninger

Parterne er enige om på deres respektive kompetenceområder og i overensstemmelse med eksisterende aktiviteter inden for det statistiske samarbejde mellem EF og ASEAN at fremme en harmonisering af deres statistiske metoder og praksis, således at der på et gensidigt acceptabelt grundlag kan gøres brug af statistikker over handelen med varer og tjenesteydelser, og generelt statistikker vedrørende de områder af denne aftale, som egner sig til statistisk bearbejdning.

ARTIKEL 33

Beskyttelse af personoplysninger

1. Parterne er enige om at engagere sig på dette område med det fælles mål at forbedre beskyttelsen af personoplysninger under hensyntagen til bedste internationale praksis som omhandlet i De Forenede Nationers retningslinjer for regulering af edb-registre over personoplysninger (FN-generalforsamlingens resolution 45/95 af 14. december 1990).
2. Samarbejdet om beskyttelse af personoplysninger kan bl.a. omfatte teknisk bistand i form af udveksling af oplysninger og sagkundskab under overholdelse af parternes respektive lovgivning og administrative bestemmelser.

ARTIKEL 34

Indvandring

1. Parterne bekræfter betydningen af en fælles forvaltning af migrationsstrømmene mellem deres territorier, og med henblik på at styrke samarbejdet indleder de en omfattende dialog om alle migrationsspørgsmål, som bl.a. kan berøre ulovlig indvandring, menneskesmugling og -handel og beskyttelse af personer, der har brug for international beskyttelse. Migrationsaspekterne indarbejdes i de nationale strategier for økonomisk og social udvikling hos begge parter. Begge parter er enige om at overholde de humanitære principper ved behandlingen af migrationsspørgsmål.

2. Samarbejdet mellem parterne bør baseres på en specifik behovsanalyse, som parterne foretager i fællesskab, og som gennemføres i overensstemmelse med parternes gældende lovgivning. Samarbejdet skal bl.a. rettes mod:

- a) de grundlæggende årsager til migration
- b) udarbejdelse og gennemførelse af national lovgivning med dertil hørende praksis i overensstemmelse med den relevante internationale lovgivning, som gælder for begge parter, særlig for at sikre overholdelse af princippet om non-refoulement
- c) anliggender, der anses for at være af gensidig interesse på visumområdet, rejsedokumenter og grænseforvaltning
- d) indrejseregler, de indrejste personers rettigheder og status, retelig behandling og integration af lovligt fastboende i samfundet, uddannelse og foranstaltninger til bekæmpelse af racisme og fremmedhad
- e) teknisk og menneskelig kapacitetsopbygning
- f) fastlæggelse af en effektiv og præventiv politik mod ulovlig migration, menneskesmugling og -handel, også spørgsmålet om, hvordan smuglerringe kan bekæmpes, og ofre for sådan praksis kan beskyttes
- g) tilbagevenden under humane og værdige omstændigheder af personer, der har taget ulovligt ophold, herunder tilskyndelse til frivillig tilbagevenden, og tilbagetagelse af sådanne personer i overensstemmelse med stk. 3.

3. Parterne er desuden som led i samarbejdet om at forhindre og kontrollere ulovlig indvandring og uden at dette berører kravet om beskyttelse af ofre for menneskehandel enige om:

- a) at identificere formodede egne statsborgere og tilbagetage egne statsborgere, som opholder sig ulovligt på en medlemsstats eller Indonesiens område, på anmodning og uden ubehørig forsinkelse og uden videre formaliteter, så snart statsborgerskabet er fastslået
- b) at udstyre deres tilbagetagne statsborgere med passende identitetspapirer til dette formål.

4. Parterne er enige om på anmodning at føre forhandlinger om indgåelse af en aftale om parternes specifikke forpligtelser vedrørende tilbagetagelse, herunder pligten til tilbagetagelse af deres respektive statsborgere og andre landes statsborgere. Det gælder desuden spørgsmålet om statsløse personer.

ARTIKEL 35

Bekæmpelse af organiseret kriminalitet og korruption

Parterne er enige om at samarbejde om og bidrage til bekæmpelse af organiseret, økonomisk og finansiel kriminalitet og korruption ved til fulde at indfri deres eksisterende gensidige internationale forpligtelser på dette område, herunder et effektivt samarbejde om beslaglæggelse af aktiver eller pengemidler, som er opnået gennem korruption. Denne bestemmelse udgør et væsentligt element i denne aftale.

ARTIKEL 36

Samarbejde om bekæmpelse af ulovlig narkotika

1. Parterne samarbejder inden for rammerne af deres respektive lovgivning om at sikre en omfattende og afbalanceret tilgang til dette emne gennem en effektiv indsats og koordination mellem de kompetente myndigheder inden for bl.a. sundhed, uddannelse, retshåndhævelse, herunder toldvæsenet, den sociale sektor, retsvæsenet og indenrigspolitiske instanser, og legal markedsregulering med det formål i videst mulige omfang at mindske udbuddet, den ulovlige handel og efterspørgslen efter ulovlig narkotika og dennes indvirkning på stofmisbrugere og samfundet i almindelighed og at nå til en mere effektiv forhindring af omdirigering af kemiske prækursorer til ulovlig fremstilling af narkotika og psykotrope stoffer.
2. Parterne skal enes om, med hvilke midler disse mål skal realiseres. Indsatsen kan baseres på i fællesskab vedtagne principper efter de relevante internationale konventioner, den politiske erklæring og den særlige erklæring om retningslinjerne for indskrænkning af efterspørgslen efter narkotika, som blev godkendt på De Forenede Nationers generalforsamlings 20. ekstraordinære samling om narkotika i juni 1998.
3. Samarbejdet mellem parterne kan omfatte udveksling af synspunkter om lovgivning og bedste praksis samt teknisk og administrativ bistand på følgende områder: forebyggelse og behandling af stofmisbrug efter et bredt spektrum af tilgange, herunder mindskelse af risikoen for skader i forbindelse med stofmisbrug, informations- og overvågningscentre, personaleuddannelse, narkotikaforskning, domstols- og politisamarbejde og forhindring af omdirigering af kemiske prækursorer til ulovlig fremstilling af narkotika og psykotrope stoffer. Parterne kan aftale at inddrage andre områder.

4. Parterne kan samarbejde om at fremme bæredygtige alternative udviklingspolitikker med henblik på i videst muligt omfang at reducere dyrkningen af ulovlig narkotika, særlig cannabis.

ARTIKEL 37

Samarbejde om bekæmpelse af hvidvaskning af penge

1. Parterne er enige om, at det er nødvendigt at arbejde mod og samarbejde om at forhindre, at deres finansielle systemer bruges til at hvidvaske indtægter fra kriminelle aktiviteter såsom ulovlig narkotikahandel og korruption.
2. Begge parter er enige om at samarbejde om teknisk og administrativ bistand til udarbejdelse og anvendelse af forskrifter og effektivt fungerende mekanismer til at bekæmpe hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme, herunder beslaglæggelse af aktiver eller pengemidler, som stammer fra kriminelle aktiviteter.
3. Som led i samarbejdet udveksles der information inden for rammerne af parternes respektive lovgivninger og der fastsættes passende standarder for bekæmpelse af hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme svarende til dem, der er vedtaget af Det Europæiske Fællesskab og internationale organer på området, såsom Financial Action Task Force (FATF).

ARTIKEL 38

Civilsamfundet

1. Parterne anerkender civilsamfundsorganisationers, særlig akademiske kredses rolle og potentielle bidrag til dialogen og samarbejdet i henhold til denne aftale og er enige om at fremme en effektiv dialog med civilsamfundet og dets effektive deltagelse.
2. Civilsamfundsorganisationerne kan i overensstemmelse med de demokratiske principper og hver af parternes lovgivning og administrative bestemmelser:
 - a) deltage i beslutningsprocessen på nationalt plan
 - b) holdes informeret om og deltage i konsultationer om udviklings- og samarbejdsstrategier og sektorpolitikker, særlig på områder, der berører dem, på alle stadier i udviklingsprocessen
 - c) med åbenhed forvalte finansielle ressourcer, som betros dem til støtte af deres aktiviteter
 - d) deltage i gennemførelsen af samarbejdsprogrammer på områder, der berører dem, herunder kapacitetsopbygning.

ARTIKEL 39

Samarbejde om modernisering af staten
og den offentlige forvaltning

Parterne er enige om på basis af en specifik behovsanalyse, som parterne foretager i fællesskab, at samarbejde om modernisering af deres offentlige forvaltning, bl.a. for:

- a) at forbedre den organisatoriske effektivitet
- b) at forbedre institutioners evne til effektivt at yde en service
- c) at sikre en gennemsigtig forvaltning af offentlige midler samt ansvarlighed
- d) at forbedre lovgivning og institutioner
- e) at opbygge kapaciteten til politikudformning og -gennemførelse (levering af offentlige tjenester, budgetsammensætning og gennemførelse, bekæmpelse af korruption)
- f) at styrke retssystemet
- g) at forbedre retshåndhævelsesmekanismerne og de dertil knyttede instanser.

ARTIKEL 40

Nærmere bestemmelser for samarbejdet

1. Parterne er enige om at stille passende ressourcer til rådighed, herunder finansielle midler, i det omfang deres respektive ressourcer og regler tillader det, til at realisere målene for samarbejdet i denne aftale.
2. Parterne tilskynder Den Europæiske Investeringsbank til at fortsætte sit arbejde i Indonesien efter bankens procedurer og finansieringskriterier og Indonesiens lovgivning og administrative bestemmelser.

AFSNIT VI

INSTITUTIONELLE RAMMER

ARTIKEL 41

Det blandede udvalg

1. Der nedsættes ved denne aftale et blandet udvalg bestående af repræsentanter for begge parter på højest mulige niveau, og det skal have til opgave:
 - a) at sikre, at denne aftale fungerer og gennemføres korrekt

- b) at opstille prioriteringer i forhold til denne aftales mål
- c) at løse problemer, som denne aftales anvendelse eller fortolkning måtte give anledning til
- d) at rette henstillinger til parterne i denne aftale med henblik på at fremme dens mål og om nødvendigt at bilægge uoverensstemmelser, som denne aftales anvendelse eller fortolkning måtte give anledning til.

2. Det blandede udvalg træder normalt sammen mindst hvert andet år på skift i Indonesien og i Bruxelles på en dato, som fastsættes ved fælles overenskomst. Det blandede udvalg kan også afholde ekstraordinære møder efter aftale mellem parterne. Formandskabet i det blandede udvalg varetages på skift af en af parterne. Dagsordenen for det blandede udvalgs møder fastsættes efter aftale mellem parterne.

3. Det blandede udvalg kan nedsætte specialiserede arbejdsgrupper til at bistå det i udøvelsen af sine opgaver. Arbejdsgrupperne udarbejder detaljerede rapporter om deres virksomhed til det blandede udvalg på hvert af dets møder.
4. Parterne er også enige om, at det blandede udvalg skal have til opgave at føre tilsyn med, at sektoraftaler eller protokoller, der er indgået eller skal indgås mellem Fællesskabet og Indonesien, fungerer korrekt.
5. Det blandede udvalg fastsætter selv sin forretningsorden med henblik på denne aftales anvendelse.

AFSNIT VII

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

ARTIKEL 42

Udviklingsklausul

1. Parterne kan ved fælles overenskomst ændre, revidere og udvide denne aftale for at højne samarbejdsniveauet, bl.a. ved at supplere den med aftaler eller protokoller vedrørende specifikke sektorer eller aktiviteter.
2. Hver part kan i forbindelse med anvendelsen af denne aftale stille forslag om at udvide samarbejdsområderne under hensyntagen til erfaringerne med aftalens gennemførelse.

ARTIKEL 43

Andre aftaler

1. Med forbehold af de relevante bestemmelser i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab berører denne aftale og enhver foranstaltning i henhold til den på ingen måde den kompetence, som medlemsstaterne har til at gennemføre bilaterale samarbejdsaktiviteter med Indonesien og til eventuelt at indgå nye partnerskabs- og samarbejdsaftaler med Indonesien.
2. Denne aftale berører ikke forpligtelser, som de respektive parter har påtaget sig over for tredjeparter.

ARTIKEL 44

Twistbilæggelsesordning

1. Hver af parterne kan indbringe alle tvister vedrørende anvendelsen eller fortolkningen af denne aftale for det blandede udvalg.
2. Det blandede udvalg behandler tvisten i overensstemmelse med artikel 41, stk. 1, litra c) og d).
3. Hvis en af parterne finder, at den anden part har tilsidesat en forpligtelse, som påhviler den i henhold til denne aftale, kan den træffe passende foranstaltninger. Den meddeler forud herfor, undertagen i særligt hastende tilfælde, det blandede udvalg alle de relevante oplysninger, der er nødvendige for en grundig undersøgelse af situationen, med henblik på at nå frem til en for parterne acceptabel løsning.

4. Parterne er enige om, at der ved "særligt hastende tilfælde", som omhandlet i stk. 3, forstås tilfælde, hvor en af parterne har gjort sig skyldig i en materiel krænkelse af aftalen. En materiel krænkelse består i:

- i) en afvisning af aftalen, som ikke tillades i henhold til de almindelige bestemmelser i folkeretten, eller
- ii) krænkelse af et væsentligt element i aftalen, jf. artikel 1, stk. 1, artikel 3, stk. 2 og artikel 35.

5. Ved valget af foranstaltninger foretrækkes sådanne, som forstyrrer aftalens gennemførelse mindst muligt. Foranstaltningerne meddeles straks den anden part og gøres til genstand for konsultationer i det blandede udvalg, hvis den anden part anmoder derom.

ARTIKEL 45

Faciliteter

For at lette samarbejdet inden for rammerne af denne aftale er begge parter enige om at indrømme hinanden de nødvendige faciliteter til behørigt beføjede eksperter og embedsmænd, som medvirker til gennemførelsen af samarbejdet, ved udøvelsen af deres hverv i overensstemmelse med begge parters interne regler og bestemmelser.

ARTIKEL 46

Territorial anvendelse

Denne aftale gælder på den ene side for de områder, hvor traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab finder anvendelse, på de vilkår, der er fastsat i nævnte traktat, og på den anden side for Indonesiens område.

ARTIKEL 47

Definition af parterne

I denne aftale forstås ved "parterne" på den ene side Fællesskabet eller dets medlemsstater eller Fællesskabet og dets medlemsstater i overensstemmelse med deres respektive beføjelser og på den anden side Republikken Indonesien.

ARTIKEL 48

Ikrafttrædelse og varighed

1. Denne aftale træder i kraft på den første dag i måneden efter den dato, på hvilken den sidste part har givet den anden part notifikation om afslutningen af de procedurer, som er nødvendige i så henseende.

2. Denne aftale er gyldig i en periode på fem år. Den fornyes automatisk med yderligere efterfølgende perioder på et år, medmindre den ene part seks måneder forud for udløbet af en efterfølgende periode skriftligt meddeler den anden part, at den ikke agter at forlænge denne aftale.
3. Denne aftale kan ændres ved fælles overenskomst mellem parterne. Ændringerne træder først i kraft efter, at den sidste part har givet den anden part notifikation om afslutningen af de procedurer, som er nødvendige i så henseende.
4. Denne aftale kan opsiges af en part ved skriftlig meddelelse herom til den anden part. Opsigelsen får virkning seks måneder efter, at den anden part har modtaget meddelelsen.

ARTIKEL 49

Notifikation

Der foretages notifikation til henholdsvis generalsekretæren for Rådet for Den Europæiske Union og Republikken Indonesiens udenrigsminister.

ARTIKEL 50

Autentiske tekster

Denne aftale er udfærdiget på bulgarsk, dansk, engelsk, estisk, finsk, fransk, græsk, italiensk, lettisk, litauisk, maltesisk, nederlandsk, polsk, portugisisk, rumænsk, slovakisk, slovensk, spansk, svensk, tjekkisk, tysk, ungarsk og indonesisk, idet hver af disse tekster har samme gyldighed.